

บทคัดย่อ

การดำเนินงานด้านการวิจัยเชิงพื้นที่เป็นแนวทางหนึ่งในการดำเนินงานโครงการประสานงานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการ เครือข่ายการวิจัยบูรณาการลุ่มน้ำท่าจีน – แม่งลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ในการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชน ซึ่งจะทำให้มีความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่และสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างสัมฤทธิ์ผล โดยอาศัยความร่วมมือกับชุมชนควบคู่ไปกับการค้นหาทุนและศักยภาพในท้องถิ่น และการพัฒนาเครือข่ายการวิจัยและศักยภาพการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานด้านการวิจัยเชิงพื้นที่ จึงได้มีการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในลักษณะต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละโครงการ อาทิ การที่อาศัยวิธีวิจัยแบบการถอดชีวิตเป็นตัวอักษร (Photo novella) และการประยุกต์ใช้วิธีเชิงมานุษยวิทยา (Ethnography) เป็นตัวแบบในการพัฒนากระบวนการค้นหาคนที่มีคุณค่าต่อชุมชนและศักยภาพท้องถิ่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการในสังคมและการพัฒนากลไกการจัดการความรู้จากภาคีที่หลากหลายในจังหวัดนครปฐม เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพทุนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม การใช้อ็องศ์ความรู้แบบ ABCI (Academy, Business and Community Integration) ในรูปแบบของการบรรสานเพื่อสร้างศักยภาพการบูรณาการ ระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการระดมทรัพยากรเพื่อสร้างหน่วยจัดการโครงการภายใต้โครงการเพื่อลูกหลานไทย และการใช้วิธีการพัฒนาระบบการทำต้นแบบ (Prototyping) ในกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับงานวิจัยชุมชนเรื่องศักยภาพและทุนท้องถิ่น

การค้นหาทุนและศักยภาพท้องถิ่นเป็นกิจกรรมหนึ่งของการดำเนินงานด้านการวิจัยเชิงพื้นที่ ซึ่งมุ่งค้นหาคนที่มีคุณค่าต่อชุมชน ซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้ในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การสร้างและจัดการความรู้เชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ และสังเคราะห์องค์ความรู้และบทเรียนในการวิจัยเชิงบูรณาการและการวิจัยในพื้นที่ นอกจากนี้ การพัฒนาเครือข่ายประชาคมต่างๆ และการสร้างความร่วมมือในภาคประชาชนถือได้ว่ามีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาและการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาของจังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะการระดมทรัพยากร มาสร้างหน่วยจัดการโครงการและการสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ใหม่ที่เรียกว่า ABCI (Academy, Business and Community Integration) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างศักยภาพการวิจัยระดับชุมชน ซึ่งการดำเนินการในแนวทางนี้จะช่วยสร้างความหวังให้แก่กลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายให้สามารถดำรงอยู่ต่อไปในสังคมแห่งอนาคต

การพัฒนาข้าราชการวิจัยและศักยภาพการวิจัยเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาระบบทะเบียนศักยภาพและทุนท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ ก่อนที่จะนำข้อมูลมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น และเป็นช่องทางที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยนความเห็นและเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวต่อไป

กล่าวได้ว่า การดำเนินงานด้านการวิจัยเชิงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ของจังหวัดนครปฐมอย่างหลากหลายและครอบคลุม ซึ่งจะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึงปัญหาในพื้นที่ โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น คือ การได้มาซึ่งบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีคุณค่าต่อชุมชนที่จะเข้ามาแก้ปัญหาจริงในชุมชน โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากภาคประชาชนและภาคประชาคม และระบบฐานข้อมูลเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่จะประโยชน์ในการแก้ปัญหาในพื้นที่ในอนาคต ซึ่งความรู้ดังกล่าวที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาเทียบเคียงกับแนวนโยบายที่เป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดนครปฐมได้อย่างสอดคล้องและกลมกลืน โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ถึงศักยภาพที่แท้จริงของชุมชน เพื่อที่จะกำหนดวิธีแก้ไขปัญหให้กับชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดนครปฐมอย่างได้ผลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่